

**KUPIŠKIO R. KŪNO KULTŪROS IR SPORTO CENTRO
KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Kupiškio r. kūno kultūros ir sporto centro krizių valdymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato krizių valdymą Kupiškio r. kūno kultūros ir sporto centre (toliau – Centras), krizių valdymo Centro komandos (toliau – Centro komandos) sudarymą, darbo organizavimą ir bendradarbiavimą su Kupiškio rajono savivaldybės administracija, Kupiškio rajono savivaldybės administracijos švietimo ir sporto skyriumi ir psichologinės pagalbos teikėjus krizės Centre metu.

2. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme vartojamas sąvokas.

3. Krizės valdymas Centre suprantamas kaip koordinuoti veiksmai, kuriuos atlieka Centro komanda, Kupiškio rajono savivaldybės administracija, Kupiškio rajono savivaldybės administracijos švietimo ir sporto skyrius, ir (ar) psichologinės pagalbos teikėjas, siekiant įveikti krizės sukeltas pasekmes ir teikti Centro bendruomenei veiksmingą pagalbą (toliau – krizės valdymas), organizuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu ir rekomendacijomis dėl krizių valdymo įstaigose, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. V-229 „Dėl Rekomendacijų dėl krizių valdymo įstaigose patvirtinimo“, bei atsižvelgiant į Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodeksą (<http://www.etikoskomisija.lt/teisine-informacija/etikos-kodeksas/item/69-lietuvos-visuomenes-informavimo-etikos-kodeksas>), metodinę medžiagą Mokyklų krizių valdymo komandoms „Krizių valdymas įstaigose“ (<http://sppc.lt/index.php?1032120711>).

4. Visą pagalbą įvykus krizei Centre - netikėtam ir / ar pavojingam įvykiui, sutrikdančiam įprastą Centro bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, psichologiškai sukrečiant visą ar didesnę Centro bendruomenės dalį (toliau – Krizė) - teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

II SKYRIUS

KRIZIŲ VALDYMO CENTRE ORGANIZAVIMAS

5. Krizių valdymą Centre organizuoja komanda - nuolat veikianti, krizių valdymą vykdanți specialistų grupė, sudaryta iš Centro administracijos ir mokytojų ar jų atstovų, turinčių krizės Centre valdymui reikalingų asmeninių savybių ir kompetencijų. Centro komanda bendradarbiauja su Kupiškio rajono savivaldybės administracija, Kupiškio rajono savivaldybės administracijos švietimo ir sporto skyriumi.

6. Centro komandos paskirtis - pasirengti konstruktyviai reaguoti į krizę, o įvykus krizei - koordinuotai ir veiksmingai organizuoti krizės pasekmių įveikimą, užtikrinti krizės paveiktiems Centro bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.

7. Centro komandą sudaro 5 nariai. Centro komandai vadovauja Centro direktorius, jam negalint atlikti savo funkcijų, jo pavaduotojas ugdymui. Centro komandą sudaro: Centro komandos vadovas, narys atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, narys, atsakingas už komunikaciją, narys, atsakingas už saugumą, ir narys atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą.

8. Centro komandos nariais skiriami krizės valdymui būtinų gebėjimų: komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo, savižudybės ir savižalos rizikos atpažinimo įgūdžių turintys Centro administracijos darbuotojai, mokytojai ir/ar kiti specialistai. Centro komandos sudėtį įsakymu tvirtina Centro direktorius.

9. Centro komanda krizės valdyme atlieka šias funkcijas:

9.1. parengia preliminarų krizės valdymo veiksmų planą, kuriame numato krizės valdymo veiksmus (toliau — krizės valdymo veiksmų planas) (Aprašo 1 priedas);

9.2. įvykus krizei konsultuojasi su Kupiškio rajono savivaldybės administracija, Kupiškio rajono savivaldybės administracijos švietimo ir sporto skyriumi ir psichologinės pagalbos teikėju (-ais), peržiūri preliminarų krizės valdymo veiksmų planą, pritaikant jį esamai krizės situacijai ir tvirtina Centro turimus vidinius psichologinei pagalbai reikalingus resursus, prireikus, iškviečia psichologinės pagalbos teikėją (-us), reguliariai aptaria esamą krizės situaciją ir tolesnius krizės valdymo veiksmus. Pasikeitus aplinkybėms priima sprendimą:

9.2.1. koreguoja krizės valdymo veiksmų planą;

9.2.2. sustabdžius krizės valdymo veiksmus aptaria krizės valdymo eigą ir numato procesinius veiksmus.

10. Centro komandos narių funkcijos:

10.1. Centro komandos vadovas:

10.1.1. vadovauja Centro komandos darbui;

10.1.2. užtikrina, kad, nesant kurio nors Centro komandos nario, jo funkcijoms krizės valdyme atlikti būtų paskirtas kitas Centro darbuotojas;

10.1.3. rūpinasi, kad Centro komandos nariai ir kiti Centro darbuotojai, paskirti jų funkcijoms krizės valdyme atlikti, įgytą krizės valdymo kompetenciją ir nuolat (ne rečiau kaip kartą per metus po 4 akademinės valandas) tobulintų kvalifikaciją šioje srityje;

10.1.4. inicijuoja Centro komandos posėdžius krizės valdymo klausimams svarstyti. Centro komandos posėdžiai krizės valdymo organizaciniam klausimams (Centro komandos narių funkcijoms krizės valdyme pasiskirstyti, preliminariam krizės valdymo veiksmų planui sudaryti, planuoti dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, pasidalinti patirtimi ir kita) aptarti organizuojami pagal poreikį, bet ne rečiau kaip 1 kartą per metus;

10.1.5. įvykus krizei, nedelsiant informuoja Kupiškio rajono savivaldybės administraciją, Kupiškio rajono savivaldybės administracijos švietimo ir sporto skyrių, prireikus - kitas institucijas (Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio apskrities vaiko teisių apsaugos skyrių ar kitas);

10.1.6. įvykus krizei, susisiečia su nukentėjusio asmens artimaisiais ir (ar) policija, patikslina krizės faktus, aptaria su asmens artimaisiais, kokia informacija apie krizę bus pateikta Centro bendruomenei (Centro administracijai, mokytojams, vaikams, vaikų tėvams (globėjams, rūpintojams));

10.1.7. krizės metu nedelsiant sušaukia ir informuoja apie krizę Centro komandą;

10.1.8. informuoja Centro administraciją ir mokytojus apie krizės valdymo organizavimo veiksmus ir pateikia informaciją apie krizę Centro darbuotojams. Esant poreikiui, pateikia informaciją žiniasklaidai;

10.1.9. iškvietus psichologinės pagalbos teikėją(-us), informuoja Kupiškio rajono savivaldybės administraciją, Kupiškio rajono savivaldybės administracijos švietimo ir sporto skyrių;

10.1.10. mokinio ir (ar) Centro darbuotojo mirties atveju pasirūpina, kad jo asmens duomenys būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių ir kita; mirusiojo daiktus perduoda artimiesiems;

10.2. narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą;

10.2.1. įvykus krizei, vertina situaciją Centre (labiausiai krizės paveiktus Centro bendruomenės narius, bendrą Centro bendruomenės mikroklimatą, psichologinės pagalbos teikimo poreikį) ir Centro vidinius resursus, reikalingus psichologinei pagalbai teikti;

10.2.2. bendradarbiaudamas su Kupiškio rajono savivaldybės administracija, Kupiškio rajono savivaldybės administracijos švietimo ir sporto skyriumi organizuoja psichologinės pagalbos Centro bendruomenei teikimo priemones (teikėjus, patalpas, laiką);

10.2.3. labiausiai krizės paveiktiems Centro bendruomenės nariams siūlo psichologinę pagalbą ir (ar) teikia informaciją apie psichologinės pagalbos teikėją(-us) ir (ar) teikia psichologinę pagalbą Centro bendruomenės nariams (rengia pokalbius su Centro bendruomenės nariais, konsultuoja Centro bendruomenės narius individualiai ar grupėmis);

10.3. narys, atsakingas už komunikaciją:

10.3.1. reguliariai atnaujina Centro komandos narių ir psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) kontaktus ir užtikrina jų prieinamumą Centro komandos nariams ir Centro bendruomenei;

10.3.2. bendradarbiaudamas su psichologinės pagalbos teikėju(-ais), Kupiškio rajono savivaldybės administracija, Kupiškio rajono savivaldybės administracijos švietimo ir sporto skyriumi ir Centro komandos vadovu, parengia informacijos apie krizę tekstą, kuris bus skirtas Centro bendruomenei, prireikus ir žiniasklaidai, bei pateikia šią informaciją Centro komandos vadovui;

10.3.3. konsultuoja Centro komandos vadovą, mokytojus, kaip informuoti apie krizę ugdytinius ir žiniasklaidą;

10.3.4. paruošia informaciją apie krizę ir praneša ugdytinių tėvams (globėjams, rūpintojams);

10.3.5. vertina bendravimo su žiniasklaida efektyvumą;

10.4. narys, atsakingas už saugumo priemonių užtikrinimą/organizavimą:

10.4.1. esant krizei, susijusiai su realia ar suvokiama grėsme Centro bendruomenės narių civiliniam saugumui, nedelsiant imasi priemonių, užtikrinančių Centro bendruomenės narių saugumą, ir informuoja Centro komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia policiją ir (ar) priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

10.4.2. po krizės vertina saugumo priemonių efektyvumą;

10.5. narys, atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos užtikrinimą/organizavimą:

10.5.1. esant realiai ar suvokiamai grėsmei Centro bendruomenės narių sveikatai ir (ar) gyvybei, nedelsiant identifikuoja sužeistus Centro bendruomenės narius, inicijuoja pirmosios medicininės pagalbos teikimą ir informuoja Centro komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia greitąją medicinos pagalbą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

10.5.2. rūpinasi, kad krizės atveju pakaktų priemonių, reikalingų pirmajai medicininei pagalbai suteikti;

10.5.3. numato vietą(-as) Centre, kur galėtų būti teikiama pirmoji medicininė pagalba;

10.5.4. po krizės vertina pirmosios pagalbos organizavimo efektyvumą.

11. Centro komanda susitaria dėl Rekomendacijų 10.1.6— 10.1.7, 10.1.9, 10.1.11, 10.2, 10.3.2, 10.3.4 ir 10.4.1 papunkčiuose nurodytų funkcijų pasiskirstymo.

12. Aprašas gali būti keičiamas pasikeitus galiojantiems teisės aktams.

13. Aprašas viešinamas Centro interneto svetainėje kupiskiokksc.lt

KRIZIŲ VALDYMO VEIKSMŲ PLANAS

1. Centro bendruomenės narys, gavęs informaciją apie krizę Centre, nedelsdamas informuoja Centro direktorių. Jam nesant, jį pavaduojantį asmenį.
2. Centro komandos vadovas susisiekiama su nukentėjusiojo asmens artimaisiais ir (ar) policija, patikslina krizės faktus (kas, kur ir kada įvyko) ir informaciją kuri galėtų būti pateikta Centro bendruomenei.
3. Centro komandos vadovas nedelsdamas sušaukia Centro komandos susirinkimą. Centro komandos narių vardai, pavardės, telefono nr., funkcijos krizės valdymo metu:
 - 3.1. Mantas Vilimas, direktoriaus pavaduotoja ugdymui – komandos narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą;
 - 3.2. Kornelija Juškėnaitė, administratorė – komandos narė, atsakinga už komunikaciją;
 - 3.3. Remigijus Tamošiūnas, vairuotojas, statinių priežiūros darbininkas – komandos narys, atsakingas už saugumą;
 - 3.4. Danguolė Jakubiniene, slaugytoja – komandos narė, atsakinga už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą.
4. Centro komandos vadovas informuoja apie krizę Centro savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją (Kupiškio rajono savivaldybės merą), savivaldybės vykdomąją instituciją (Kupiškio rajono savivaldybės administracijos švietimo ir sporto skyrių), Specializuotos kompleksinės pagalbos centrą.
5. Centro komanda posėdžio metu aptaria šiuos klausimus (priklausomai nuo konkrečios krizinės situacijos posėdžio darbotvarkė gali būti papildyta įtraukiant kitus aktualius klausimus arba sutrumpinta, jei kai kurie klausimai neaktualūs konkrečios krizės situacijoje):
 - 5.1. įvertina krizės paveiktas asmenų grupes (kurie Centro bendruomenės nariai gali būti labiausiai paveikti);
 - 5.2. įvertina turimus psichologinės pagalbos Centre resursus, jei jų nepakanka, kreipiamasi į psichologinės pagalbos teikėją(-us) ir informuoja Centro savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, savivaldybės vykdomąją instituciją (Kupiškio rajono savivaldybės administracijos švietimo ir sporto skyrių);
 - 5.3. sutaria, kokia informacija apie krizę ir jos valdymo veiksmus bus pateikiama atskiroms Centro bendruomenės grupėms (vaikams, tėvams, globėjams, rūpintojams), Centro darbuotojams, žiniasklaidai, sutaria, kas, kada ir kokia forma pateiks parengtą informacinį tekstą;
 - 5.4. esant būtinybei sprendžia apie papildomą civilinės saugos ir (ar) greitosios medicinos pagalbos priemonių reikalingumą (policijos ir (ar) priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, greitosios medicinos pagalbos iškvietimą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

5.5. svarsto būtinybę informuoti apie krizę kitas įstaigas ar institucijas (pvz., Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio apskrities vaiko teisių apsaugos skyrių, kitas mokyklas, kurias gali paveikti krizė ar kt.) ir bendradarbiauti su jomis organizuojant ar vykdant krizės valdymo veiksmus;

5.6. mirties atveju aptaria dalyvavimą laidotuvėse (visi Centro bendruomenės nariai turi būti informuoti apie laidotuvių laiką ir vietą, laidotuvėse dalyvauja tik norintys Centro bendruomenės nariai);

5.7. atsižvelgus į konkrečios krizės aplinkybes ir remiantis susirinkimo metu priimtais sprendimais rekomenduotinai konsultuojantis su Centro savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, savivaldybės vykdomąja institucija, tikslina preliminarų krizės valdymo veiksmų planą;

5.8. numato kito Centro komandos susirinkimo vietą ir laiką.

6. Nukentėjusiems asmenims teikiama psichologinė ir (ar) kita pagalba.

7. Pasirūpinama, kad visiems Centro bendruomenės nariams būtų prieinama informacija apie psichologinės pagalbos galimybes.

8. Vaiko ar kito bendruomenės nario mirties atveju pasirūpinama, kad jo vardas, pavardė būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių, pasirūpinama mirusiojo daiktais.

9. Centro komanda reguliariai aptaria krizės valdymo veiksmų eigą, veiksmingumą, prireikus keičia, koreguoja krizės valdymo veiksmų planą.